

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Hovedutvalg plan næring og miljø	15.09.2026	38/26

Arkivsaksnr: 2026/16497
Saksbehandler: Linn Aasnes

Høringsforslag - forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler til bruk på jakt på hjort i Steinkjer kommune, Trøndelag

Vedlegg:

- 1 Høringsforslag til forskrift om bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler til bruk på jakt på hjort i Steinkjer kommune
- 2 Kommunale målsettinger hjortevilt
- 3 Vurderinger av bestandsutvikling og skader

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Vedlagte forslag til «*forskrift om bruk av restlysforsterkere og termiske siktemidler til bruk på jakt på hjort i Steinkjer kommune, Trøndelag*» sendes ut på høring med høringsfrist til og med 13.10.26.

Saksopplysninger:

01.01.26 trådte viltressursloven i kraft. Viltressursloven erstatter viltloven, og gir kommunen mulighet til å vedta en forskrift som åpner for bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler montert på rifla under hjortejakt, jf [§ 26 i viltressursloven](#) med tilhørende endringer i [forskrift om utøving av jakt, felling og fangst § 29 a., 4.ledd](#).

Steinkjer kommune har en politisk vedtatt kommunal målsetting for hjortevilt om en klar reduksjon av hjortestammen, slik at den ikke sprer seg ytterligere i forhold til 2023 nivå. Hjorten har nå spredd seg til alle valdene i kommunen. Det er store lokale forskjeller i bestandstettheten som varierer over tid, avhengig av jakteffektivitet de enkelte årene. Om sommeren beiter hjorten på grasenga og legger igjen en del avføring. I tillegg graver hjorten groper i enga høst/vår for å få tak i røttene. Det gjør at det danner seg svarte «roser» i graset. Enga blir skjoldete. Enkelte kan ikke lenger ta 3. slått og levetida på enga reduseres. Kommunen har ikke gjennomført noen systematisk kartlegging av beiteskader på eng og skog forårsaket av hjorten annet enn noen befaringer som bekrefter innmeldte skader. Landbruksrådgivninga har for en av gårdbrukerne fastsatt en kostnad lik 1250 kr pr daa på grunn av beiteskader. Kommunen har gjennomført en rekke tiltak for å redusere bestanden. Det har bremsset utviklingen noe, men «sett hjort»-registreringer viser at bestanden likevel fortsetter å vokse. Administrasjonen har derfor utarbeidet et forslag til «forskrift om bruk av kunstig lys (nattoptik) under ordinær hjortejakt i Steinkjer kommune, Trøndelag» som sendes til politisk behandling. Høringsfrist er satt til 13.10.26. Det foreslås at forskriften trer i kraft 01.09.27.

Hovedutvalg plan næring og miljøes behandling av sak 38/2026 i møte den

15.09.2026:

Behandling

Innstilling:

Vedlagte forslag til «*forskrift om bruk av restlysforsterkere og termiske siktemidler til bruk på jakt på hjort i Steinkjer kommune, Trøndelag*» sendes ut på høring med høringsfrist til og med 13.10.26.

For forslaget stemte 8: Daniel Folladal (AP), Kjell Magnar Haugan (AP), Monika Skoglund Luktvaslimo (AP), Tor Andre Eide (FRP), Elin Rodum Agdestein (H), Anita Brønstad Skavdal (R), Lars Myhr Sandlund (SP), Sigrun Modell (SP).
Dermed ble innstillingen vedtatt.

Vedtak

Vedlagte forslag til «*forskrift om bruk av restlysforsterkere og termiske siktemidler til bruk på jakt på hjort i Steinkjer kommune, Trøndelag*» sendes ut på høring med høringsfrist til og med 13.10.26.

Nevnte regelverk åpner for bruk av disse siktemidlene der bestandstetthet av hjort er så høy at den skaper alvorlig skade på natur- eller samfunnsinteresser.

[Landbruksdirektoratets veileder](#) stiller krav til at kommunen skal ha en kommunal målsetting om å redusere hjortebestanden (vedlagt), ha lagt opp til en avskytingsprofil som fører til stabilisering eller reduksjon av bestanden, legge vekt på å spare eldre hanndyr samt vise en differensiert bruk av minsteareal.

Kommunen er tillagt denne myndigheten som lokal viltmyndighet fordi kommunen står nærmest til å vurdere skadeomfang og behovet for slike siktemidler. I følge [Landbruksdirektoratets veileder](#) skal åpning for bruk av termiske siktemidler gjelde for hele kommunen, selv om skadesituasjonen kanskje er avgrenset til deler av kommunen. Bruken skal begrenses til jakt i åpent terreng (slik som typisk innmark og bøland). Kommunen skal vurdere behovet for videreføring av en slik forskrift hvert 5. år. Kopi av vurderingen skal sendes Landbruksdirektoratet. Jegeren skal rapportere bruk av restlysforsterkende og termiske siktemidler ved felling av hjort i Hjorteviltregisteret.

Termiske sikter gjør det mulig å oppdage dyr ved hjelp av varmestråling. Varmen skiller seg fra bakgrunnen. Termisk sikte kan derfor brukes i dårlig vær og mørke. Varmesignaturen viser temperaturforskjeller mer enn faktisk fysiske detaljer.

En restlysforsterker er et spesielt billedrør som forsterker synlig og nær-infrarødt lys, slik at dårlig opplyste områder kan ses med et kamera eller et øye. Gir muligheter til å se mer detaljer (aldersbestemmelse og kjønnsidentifikasjon).

Saksvurderinger:

Vilkårene for at Steinkjer kommune skal kunne fastsette forskrift som åpner opp for bruk av restlysforsterkende eller termisk siktemiddel til ordinær hjortejakt vurderes som oppfylt på bakgrunn av at Steinkjer har:

- Kommunal målsetting om en klar reduksjon av hjortestammen, slik at den ikke sprer seg ytterligere i forhold til 2023 nivå.
- Kommunal målsetting om en avskyting av eldre kolle minimum 30 %. Dette reflekteres i bestandsplanene. Dette er en avskytingsprofil som vi nå har tydd til for å redusere reproduksjonen. Samtidig maner vi til å spare de store hanndyra for å bevare genetisk mangfold og stammens kondisjon i bestandsplanarbeidet.
- Maksimert differensiering av minsteareal i de fleste valdene: Valdene i gamle Steinkjer kommune legger tildelingen av hjort i hver sin «avskytingspott». I Malm bestandsplanområde har valdene opprettet avskytingsavtaler og opprettet en felles «avskytingspott» for hjort for bestandsplanområdet. På den måten åpnes det opp for å skyte hjorten der den er. Dette er et tiltak som er med på å redusere og kan være med på å stabilisere hjortestammen fremover om vi klarer å øke jakteffektiviteten enda mer.
- Økt antall jakttårn på innmark gjennom tidligere tildeling av midler fra Ormsetfondet for valdene i gamle Verran kommune. I gamle Steinkjer har det ikke vært midler til dette.

- Valdene med bestandsplan har/har hatt en avskytingsprofil på resten av hjorteviltet som skal være med å redusere beitetrykket:
 - Stor elgstamme som er redusert i 3 bestandsplanperioder. Bestandsplanene legger stor vekt på å bedre kondisjonen til elgen.
 - De som har bestandsplan har kvotefri jakt på rådyr.
- I mange år forsøkt å redusere antall påkjørsler gjennom rydding av viltoverganger (ryddeplan). Kommunen har mange påkjørsler, spesielt av rådyr. Påkjørslene av hjort øker.

Fordeler med å åpne for bruk av lysforsterkende eller termiske siktemidler:

- Nødvendighet (Økt jakteffektivitet): Hjorten holder til i flokker, er nattaktiv beiter i hovedsak om natten, i skumringen og i grålysningen. På dagtid hviler dyrene ofte i ro i tett skog eller skjul for å spare energi og unngå fare. Muligheten for å jakte i dårlig lys, mørke eller dårligere vær gjør det betydelig lettere å felle dyr åpent terreng som på innmark og på bøen der skadene på landbruk og avling skjer.
- Bedre mørkesikkerhet: Jegeren får bedre kontroll over bakgrunnen i mørket. Bruk av termisk siktemiddel gjør at en ser om kolla har med kalv, om det befinner seg andre dyr, husdyr, turgåere eller bygninger bak målet. Dette reduserer risikoen for feilskyting.
- Restlysforsterkende siktemiddel gir flere detaljer og bedre mulighet for aldersbestemmelse og kjønnsidentifikasjon ved dårlig vær, skumring eller i måneskinn.
- Bedre skuddplassering: Det bli lettere å plassere skuddet mer presist i dårlig lys. Det reduserer faren for skadeskyting.
- Bedre ettersøk: Det vil lette ettersøksarbeidet gjennom varmesignaturen fra blod eller det falne dyret.

Ulemper med å åpne for bruk av lysforsterkende eller termiske siktemidler:

- Jakttrykket utvides til natten som er «frikvarteret» til hjorten der den kan beite i fred. Det kan medføre endret adferd, stress og at dyrene trekker inn i skog og øke farene for skader på skog.
- Jegerens rapporteringsplikt: Jegeren pålegges å registrere all bruk av nattoptikk ved felling i Hjorteviltregisteret. Dette er enda et pålegg om rapportering for jegeren i tillegg til den rapporteringen vi allerede har.
- Evaluering: kommunen forplikter seg til å revurdere og evaluere forskriften hvert femte år opp mot skadeutviklingen. Dette er en arbeidsoppgave som vil kreve bedre oversikt over skadeomfanget forårsaket av hjort på samfunnsinteresser (jordbruk, skogbruk, trafikk, annet vilt).

Handlingsrom:

Forslag til vedtak kan avslås, eller dato for ikrafttredelse kan endres. Ikrafttredelse 01.09.27 er foreslått fordi hele jaktår vil gjøre det mer ryddig for jegere, publikum og evaluering av ordningen. Kommunen vil få tid til å sette jegerne inn i ordningen.

Økonomi:

Ordningen skal evalueres etter 5 år, slik at kommunen kan vurdere om det fortsatt er behov for forskriften. Dette vil kreve at kommunen bruker mer tid på systematisk evaluering av skadeomfanget forårsaket av hjort på samfunnsinteresser (jordbruk, skogbruk, trafikk, annet vilt). Dette vil skjerpe bestandsplanarbeidet og gjøre bestandsplanene bedre. Dette er noe som i utgangspunktet skulle ha blitt prioritert.

Klima/miljø:

Forskriften kan medføre reduksjon av beiteskader på eng og skog.

Konklusjon:

Vilkårene for at Steinkjer kommune skal kunne fastsette forskrift som åpner opp for bruk av restlysforsterkende eller termisk siktemiddel til ordinær hjortejakt vurderes som oppfylt. Dette begrunnes ut fra bestandsutvikling, skadeomfang, kommunale målsettinger, avskytingsprofil og viljen valdene har hatt til differensiering.

Å holde hjortebestanden på et akseptabelt nivå er en kamp kommunen er i ferd med å tape, men prosessen kan utsettes noe ved å ha et stort fokus på avskytingen. Det er likevel ikke nok. Det er store lokale forskjeller i bestandstettheten og den varierer over tid. Det gjør det ekstra krevende. Bruk av restlysforsterkende og termiske siktemiddel gir muligheter for økt jakteffektivitet i måneskinn, mørke, skumring, grålysning og dårlig vær.

Ulempen med bruken av nattoptikk er at bestanden kan senkes for mye på lokale områder. Hjorten har stort spredningspotensiale, og dette kan gjenopprettes gjennom bestandsplanleggingen. En annen ulempe er at jakttrykket utvides til natten som er «frikvarteret» til hjorten der den kan beite i fred. Det kan gjøre at hjorten trekker inn i skjul i skogen og øke farene for skader på skog. I tillegg pålegges jegeren mer rapporteringsarbeid. Kommunens administrasjon pålegges også ytterligere vurdering av bestandsutvikling, utvikling av skader på gras og skog, samt en vurdering av kostnader kontra fordelene med økt høsting. Dette vil også medføre at bestandsplanarbeidet skjerpes ytterligere.